

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

De Minister van Economische Zaken
Mw. M.J.A. van der Hoeven
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Afdeling Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 46
www.rechtspraak.nl

datum 3 december 2008
contactpersoon Communicatie
doorkiesnummer 070 - 361 97 21
uw kenmerk WJZ / 8159178
cc De Minister van Justitie
onderwerp Adviesaanvraag conceptwetsvoorstel houdende wijziging van de
Gaswet en de Elektriciteitswet 1998

Geachte mevrouw Van der Hoeven,

Bij brief van 20 oktober 2008 met bovengenoemd kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de “**Raad**”) advies uit te brengen inzake het conceptwetsvoorstel houdende wijziging van de Gaswet en de Elektriciteitswet 1998 (het “**Wetsvoorstel**”).

Het wetsvoorstel beoogt te komen tot een versterking van de gasmarkt en verbetering van de voorzieningszekerheid. Daarnaast houdt het regels met betrekking tot de voorrang voor duurzame elektriciteit, alsmede enkele andere wijzigingen van de Gaswet en Electriciteitswet. Het beschermen van de positie van de kleinverbruiker en het toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving door de raad van bestuur van de Nederlandse mededingingsautoriteit (NMa) zijn punten die, zoals gesteld in de Memorie van Toelichting (MvT), blijvend aandacht vragen. In dat verband worden in het wetsvoorstel ook enkele wijzigingen aangebracht. Hierbij gaat het onder meer om het stroomlijnen van de bezwaar- en beroepsprocedure tegen besluiten die de NMa moet nemen in het kader van haar taakuitoefening.

De regulering van de tarieven voor elektriciteit en gas kent een gelaagde structuur, met een algemener besluit gevolgd door een aantal uitvoeringsbesluiten. Het startpunt is het methodebesluit (artikel 41 van de Elektriciteitswet 1998, artikel 81 van de Gaswet). Dit methodebesluit geeft per tariefdrager de methode aan voor de vaststelling van de zogenoemde doelmatigheidskorting (x-factor), de kwaliteitsterm (q-factor) en de rekenvolumes. Vervolgens worden op basis van het methodebesluit voor elke netbeheerder afzonderlijk de x-factor, q-factor en het rekenvolume vastgesteld (artikel 41a van de Elektriciteitswet 1998, artikel 81a van de Gaswet). Ten slotte worden met toepassing van een formule, waarin genoemde factoren en volumes variabelen zijn, de door de regionale netbeheerder maximaal te hanteren tarieven vastgesteld (artikelen 41b en 41c van de Elektriciteitswet 1998, artikelen 81b en 81c van de Gaswet). Tegen methode-, factor- en tariefbesluiten staat telkens afzonderlijk beroep open bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb).

Om onnodige procedures en tijdsbeslag te voorkomen, wordt voorgesteld om de NMa te verplichten bij herroeping in bezwaar of vernietiging in beroep ook de opvolgende besluiten dienovereenkomstig aan te passen. Op deze wijze wordt de noodzaak weggenomen om tegen de opvolgende besluiten (pro forma) rechtsmiddelen aan te wenden indien een grief bestaat tegen het voorafgaande besluit.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 december 2008
pagina 2 van 4

Tevens wordt in het wetsvoorstel een beroepstermijn opgenomen. Het CBb dient binnen 24 maanden na afloop van de beroepstermijn te beslissen op beroepen tegen, kort gezegd, de methodebesluiten en de besluiten voor individuele netbeheerders tot vaststelling van de x-factor, q-factor en rekenvolumes. De termijn geldt niet voor de tariefbesluiten en andere besluiten op grond van de Gaswet en de Elektriciteitswet.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

Advies

Doorwerking opvolgende besluiten

De Raad heeft geen bezwaar tegen het voorstel om de NMa te verplichten een vernietiging te verwerken in opvolgende besluiten. Het hieromtrent voorgestelde in het wetsvoorstel leidt niet tot verlies van rechtsbescherming.

Termijn van 24 maanden

De in het wetsvoorstel opgenomen 24-maandentermijn voor de afhandeling van de betreffende beroepen lijkt voor het CBb geen probleem op te leveren. Gebleken is dat sinds 2005 de afhandeling van de bij het CBb behandelde Gas- en Elektriciteitswetzaken gemiddeld genomen, binnen deze termijn geschiedt. Voor zover dat niet zo is geweest bleken meestal andere, buiten het CBb gelegen, oorzaken hieraan debet te zijn. Als voorbeelden kunnen genoemd worden: nader door verweerder genomen of gewijzigde (primaire) besluiten waardoor een extra ronde in verband met artikel 6:19 Awb nodig was, een overleg tussen partijen naar aanleiding van gewijzigde wetgeving en door het CBb aan het Hof van Justitie van de EG gestelde prejudiciële vragen. In een enkel geval bleek een 8:29 Awb procedure voor vertraging te hebben gezorgd.

De besluiten waarvoor de wetgever nu de beslistermijn van 24 maanden in de wet wil vastleggen, zijn sinds 2005 allemaal binnen deze termijn afgehandeld, met uitzondering van twee gevallen (waaronder één cluster van vier zaken). Nadat verweerder hier het CBb had meegedeeld in het beroep aanleiding te zien het besluit te wijzigen, heeft het CBb met de verdere behandeling gewacht op het aangekondigde wijzigingsbesluit. De procedures hebben in verband hiermee ongeveer 26 maanden geduurd tot zij met een uitspraak werden afgesloten.

Er zijn wel kanttekeningen te plaatsen bij het voorstel de betreffende termijn in de wet vast te leggen. De MvT geeft als reden dat over de rechtmatigheid van de betrokken besluiten vanuit het oogpunt van rechtszekerheid niet te lang onzekerheid mag bestaan, omdat zij de basis vormen voor een groot aantal

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 december 2008
pagina 3 van 4

tariefbesluiten². De Raad vraagt zich af wat de aanleiding is geweest om voor deze gevallen een termijn te stellen. De (huidige) praktijk van het CBb met betrekking tot de behandeling van beroepen tegen besluiten waarvoor de termijn zou gaan gelden, kan, gezien het voorgaande, hiertoe geen aanleiding hebben gegeven. De Raad geeft in overweging duidelijk te maken dat het hier, naar mag worden aangenomen, gaat om een termijn van orde. Daarnaast merkt de Raad op dat niet wordt ingegaan op situaties waarin de termijn buiten toedoen van het CBb niet wordt gehaald. Bijvoorbeeld als partijen zelf om uitstel verzoeken voor het indienen van gronden of verweer, of zij in verband met een overlegsituatie om aanhouding hebben gevraagd dan wel de verdere behandeling van de zaak wordt aangehouden, omdat op de voet van art. 234 EG-Verdrag prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de EG zijn gesteld. Het lijkt niet efficiënt en past niet binnen de doelstelling van finale geschilbeslechting, als het CBb zich bijvoorbeeld gedwongen zou zien niet meer op een aangekondigd wijzigingsbesluit te wachten.

Overig

In het voorgestelde art. 41c, vierde lid, Elektriciteitswet staat een verkeerde verwijzing; verwezen wordt naar art. 81 in plaats van naar art. 41.

Werklast

De zaken waar het wetsvoorstel op ziet, doen zich in absolute aantallen bij het CBb niet veel voor. In de MvT bij het conceptwetsvoorstel staat dat tegen de besluiten als hier aan de orde meestal beroep wordt ingesteld. Tegen de besluiten die de individuele netbeheerders betreffen, wordt echter in lang niet alle gevallen beroep ingesteld. Wel zijn de beroepszaken doorgaans zeer bewerkelijke zaken, waarmee grote economische belangen zijn gemoeid. Als tegen opvolgende besluiten beroep wordt ingesteld dan worden deze gevoegd met het 'hoofdbesluit' behandeld, waardoor dezelfde gronden in één keer aan de orde komen. Gelet hierop verwacht de Raad geen noemenswaardige gevolgen van het wetsvoorstel voor de werklast van het CBb.

Het tijdsbeslag van energiezaken op het CBb komt voornamelijk voort uit andere omstandigheden, namelijk het geringe repetitieve karakter van de zaken in combinatie met complexe wetgeving en materie. Naast zaken over onderhavige onderwerpen komen onder meer beroepen voor tegen de Codes, geschilbesluiten over zeer uiteenlopende onderwerpen, bindende aanwijzing, aanwijzing netbeheerder en leveringsvergunningen. In bijna iedere zaak doen zich (rechts)vragen voor die nog niet eerder aan de orde zijn geweest.

Indien na het uitbrengen van dit advies het wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. De Raad stelt het op prijs op als hij

² Concept MvT blz 54.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 3 december 2008
pagina 4 van 4

geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. Th. Groeneveld
Lid Raad voor de rechtspraak